

Jarek Śmietana – laureat Złotego Fryderyka

Uhonorowany pośmiertnie Złotym Fryderykiem za całokształt osiągnięć artystycznych Jarek Śmietana był gitarzystą europejskiej klasy, jedną z flagowych postaci polskiego jazzu ostatnich 40 lat, charyzmatycznym bandleaderem, znakomitym kompozytorem i aranżerem.

Pozostawił po sobie kilkadziesiąt płyt, ponad 30 autorskich. Nagrywał m.in. dla Polskich Nagrań i Poljazzu, a w ostatnich dekadach dla własnej niezależnej wytwórni JSR Records, dając przykład innym muzykom pozytywnej energii, ducha przedsiębiorczości, niewyczerpanych pomysłów i inspiracji.

Jako gitarzysta Jarek Śmietana miał własne, rozpoznawalne brzmienie, które było syntezą jego rozległych zainteresowań. Wychowany na muzyce beatowej i rhythm and bluesie, stał się championem jazz-rocka, a potem szedł ścieżką hard bopu i mainstreamu, ogarniając całą tradycję jazzu. Jego muzyka nasycona była bluesem, miała ekspresję rocka i płynność bopowej frazy. Gitara nie miała przed nim tajemnic, była w jego rękach narzędziem, którym przekazywał to, co słyszał w sercu, co grało mu w duszy.

Urodził się w Krakowie 29 marca 1951 r. w muzycznej rodzinie. Studiował na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej w PWSM w Katowicach. Należał do pierwszej generacji wychowanków tej uczelni, która tchnęła nowego ducha w polski jazz i zmieniła jego brzmienie.

Wyłynął na początku lat 70. odnosząc sukcesy na festiwalach Jazz nad Odrą we Wrocławiu. Występy z zespołem Extra Ball stały się prawdziwą sensacją (1974 i 75). Była to najlepsza w Polsce grupa jazz-rockowa tamtej dekady (obok lidera grał m.in. Adzik Senddecki na fortepianie elektrycznym). Trzy lata później Jarek koncertował w Kalifornii z Big Bandem Katowice, uczestniczył w

ostatniej przed śmiercią trasie Zbyszka Seiferta („Kilimanjaro”). Wiosną 1980 wyjechał z Extra Ballem do Stanów na trzymiesięczne tournée, zwieńczone w Nowym Jorku wizytą domu u Milesa Davisa.

Extra Ball, z którym nagrał sześć płyt, rozwiązał się w pierwszej połowie lat 80. Kolejne formacje Jarka to m.in. Sounds, Namysłowski-Śmietana Quartet, Symphonic Sound Orchestra, Polish Jazz Stars. Jako lider własnych zespołów angażował na koncerty i nagrania płytowe wielkich amerykańskich muzyków, jak m.in. Art Farmer, Eddie Henderson, Gary Bartz, John Abercrombie, Hamiet Bluiett, Idris Muhammad, Ronnie Burrage, czy Steve Logan.

W 1998 Jarek Śmietana nagrodzony został Fryderykiem za album „Songs And Other Ballads”. W roku 2002 rozpoczął kolaborację z brytyjskim wirtuozem skrzypiec Nigelem Kennedy, uczestnicząc w jego światowych wozach.

Jarek Śmietana był nie tylko wspaniałym muzykiem, ale też prawdziwym fanem, miłośnikiem jazzu, świetnym publicystą, a nawet i historykiem. Bo przecież to on stworzył „A Story of Polish Jazz” – historię polskiego jazzu w pigułce z udziałem naszych najwybitniejszych muzyków, a także raperów.

Po raz ostatni wystąpił 12 stycznia 2013 roku w klubie Blue Note. Odszedł 2 września 2013 roku w Krakowie po wielomiesięcznej walce z nieuleczalną chorobą, w skutek powikłań po operacji usunięcia guza mózgu. Miał 62 lata. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Alei Zasłużonych. Pośmiertnie odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski

Paweł Brodowski